

Is dat de hulp? Hoor ik geklop?

Over Het IJ Festival: Kursk door Merlijn Twaalfhoven/ La Vie sur Terre. Locatie: de onderzeeër – maritiem kwartier, Amsterdam, 6 juli. Hier nog 12 t/m 16 juli.

Theater

Op 12 augustus 2000 verging de Russische atoomonderzeeër Kursk, na een fatale explosie. Van de 118 opvarenden hebben 23 het nog dagenlang weten te redden in een deel van het schip. Maar de Russen weigerden buitenlandse hulp en de hulp die kwam, was uiteindelijk te laat. Over wat er in die benauwe uren allemaal door de hoofden van de bemanningslieden heeft gespookt, kun je je nauwelijks een voorstelling maken. Niettemin zijn er meerdere theatermakers met het thema aan de slag gegaan.

Merlijn Twaalfhoven (componist van origine) deed dat vorig jaar al eens in een eenmalig project in de Amsterdamse Stadsschouwburg op basis van twee theaterteksten. Voor het Over het IJ Festival bouwde Twaalfhoven en zijn stichting La Vie sur Terre een en ander om. Ze maakten de zintuigelijke voorstelling *Kursk* op de Sovjet Foxtrot-onderzeeër die ligt aange-meerd nabij de voormalige NDSM-werf in Amsterdam-Noord.

'Er is niks gebeurd, niks aan de hand.' De leugenachtige teksten die de Russische autoriteiten destijds verspreidden, gonzen de bezoeker over de wal al tegemoet. Actrices in boerenrokjes kijken verlangend naar de onderzeeër, een zwart gevaarte, half boven water en met een rode hamer en sikkel op wat vermoedelijk de voorkant is. Als gades van de Joeri's en Vladimirs hebben ze het zwaar.

Bezoekers van de voorstelling worden steeds in kleine groepen toegelaten: eerst is er sprake van een botte Sovjet-approach, die haast ontmoedigt om op het pendelbootje naar de onderzeeër te stappen.

Enmaal aan boord is het donker en benauwd, ergens weerklinkt een treurmars. Uit onzichtbare schuilplekken duiken personages onverwacht op, vlak voor je neus, om hun duistere gedachten met je te delen. In een mooie kleine schets zien we een jongen van twintig, die zo graag de liefde wilde leren kennen en die droomt van haar groene ogen als zij tegenover hem zit aan een witgedekte tafel achter een bord overheerlijke koolsoep.

Kursk is een curieuze ervaring. Niet alle episodes zijn even boeiend, maar het verblijf in de buik van dit schip met talloze kraantjes

en kranen en slangen en buizen is zeker wat waard. En het wachten wordt voelbaar. Zo weinig mogelijk ademhalen en hopen: is dat de hulp? Hoor ik geklop?

Karin Veraart

